

Amersfoort - de Keistad

Geologische rondwandeling - Wim Theulings/Hans Oude Nijhuis

Aan de Eem (vroeger de Amer) dankt Amersfoort het eerste deel van haar naam. Het tweede deel 'foort' is een verbastering van 'voorde', een doorwaadbare plaats. De bijnaam van Amersfoort is 'de Keistad'. Ooit lag op de Leusderhei een zwerfkei. In 1661 sloot Everard Meyster een weddenschap af dat hij in staat was om de kei naar Amersfoort te brengen. Dat lukte in hetzelfde jaar en de kei wordt op een slee de stad in gesleept tot op de Varkensmarkt. Daar werd de kei na korte tijd begraven en in 1903 weer opgegraven en midden jaren 50 verhuisde de kei naar zijn huidige plek langs de Stadsring. De zwerfkei heeft in de loop der jaren gezelschap gekregen van keien uit de hele wereld. Veel keien werden geschonken en vooral in de jaren 70 kwam er bijna ieder jaar een grote kei naar de stad. Sommige zijn bewerkt zoals de steen uit het voormalige Joegoslavië waarin de handtekening van veldmaarschalk Tito is uitgebeiteld. De wandeling eindigt waar hij begint. De route maakt een krul zoals die van de staf van Sinterklaas. Met als 'middenpunt' het middenpunt van Nederland op het Lieve Vrouwekerkhof.

Routebeschrijving

1. Start- en eindpunt

NS-station centrumzijde. Met de rug naar stationsklok boven de ingang, links aanhouden en de drukke weg bij de zebra oversteken de Regentesselaan in. Bij T-splitsing LA (De Bosch Kemperlaan) en tweede afslag LA (Utrechtseweg).

2a. Utrechtseweg 65a - travertijn

Vervolg Utrechtseweg tot nr.33 het laatste pand rechts vóór je het spoor oversteekt.

2b Utrechtseweg 33 - pikriet

Steek spoor over en vervolg de Utrechtseweg. Ga RA bij 4e afslag (Stadsring) naar nummer 89.

3. Stadsring 89 - conglomeraten

Bij verkeerslichten LA, de Stadsring oversteken. Direct na de oversteek aan de rechterhand op een betonnen sokkel de beroemde Amersfoortse Kei .

4. De Amersfoortse Kei

Ga het voetpad op, na ongeveer 30 m ligt links Grote Haag 1.

5. Grote Haag 1 - migmatiet

6. 1e deel plantsoen - Zwitserse, Joegoslavische en Canadese kei

Steek de Kleine Haag over.

7. 2e deel plantsoen - Engelse kei en Zweedse kei

Steek bij de Monnikendambrug de Heiligenbergerbeek over. Vervolg het pad langs singel. Op de viersprong, met rechts een bruggetje, linksaf door poort (Herenstraat). Aan eind RA op T-splitsing (Muurhuizen). Op volgende 4-sprong is rechts de Kamperbinnenpoort te zien, een van de laatste overblijfselen van de eerste stadsmuur. Vervolg Muurhuizen, houd rechts aan bij afslag Havik. Bij tweede 4-sprong RA (Nieuweweg). Aan het eind LA en direct RA (Grote Spui) tot de Koppelpoort.

8. Koppelpoort - stromatoliet

Ga LA voor Koppelpoort en weer LA (Kleine Spui). Op T-splitsing RA (Westsingel). Loop door tot West singel 43 en keer daarna om. Ga tweemaal LA (via Achter Davidshof), naar het Stadhuisplein 5.

9. Westsingel 43 / Stadhuisplein 5 - Belgisch hardsteen, marmerbreccie

Blijf aan dezelfde zijde van het plein, ga onder de fly-over van het stadhuis door. Bij 4-sprong RD (Hellestraat). Eerste straat RA (Jorisstraat). Loop naar nummer 10 aan linkerkant (met gedicht Mondriaan).

10. Jorisstraat 10 - 'Black Star Galaxy'

Loop door naar St. Jorislein en onder de overdekte Riddergang door. Eerste LA (Utrechtsestraat) je komt uit op de Varkensmarkt. Loop naar rechts naar de twee beelden.

11 Varkensmarkt - Baadster en Torser - graniet

Steek de Markt over naar de Langestraat.

12 Langestraat/Scherbierstraat - 'voetsporen'

Ga LA tussen nr. 76 en 78 door (Zevenhuizen). Na 100 m kom je op het Hof, een plein met in het midden een ronde fontein en rechts de St. Joriskerk.

13. St. Joriskerk - Liesegang ringen

Loop van de kerkingang naar de fontein (een gereconstrueerde waterput), steek het plein over, de Haversteeg in. Die gaat over in de Torengang. Ga aan eind water over, RA en direct LA (Zwanenhalssteeg).

14. Zwanenhalssteeg 2 t/m 34 - natuursteen of..?

Loop door, je komt uit bij het Onze Lieve Vrouwekerkhof en de toren (16).

15. Onze Lieve Vrouwetoren - middelpunt van Nederland

15A. In de vloer van de toren bevindt zich het nulpunt van de landelijke driehoeksmetingen van het Kadaster (gemarkeerd door een rood lampje).

15B. Ook in de bestrating op het plein is aan de X- en Y-as te zien dat de toren het kadastrale middelpunt van Nederland is

15C. Rechts van de ingang staat een losse basaltzuil. Loop rechts van de toren de zwarte trap af naar de achterkant van de toren. De onderkant bestaat uit witte zandstenen. In het midden zit een NAP-markering.

Steek de brug aan andere zijde over en ga RA langs de kleine zwerfstenen. Bij eerste afslag LA (Molenstraat) en steek de Stadsring over (van Asch van Wijcksstraat). Die gaat over in de Stationsstraat. Bij nr. 115 liggen zeven grote keien (gneizen en granieten). Loop door en je komt weer bij het startpunt op het Stationsplein.

Natuursteen in gevels, je loopt er zo aan voorbij. En dat is jammer, want puien en stoepranden zitten vol met verborgen schatten. Deze wandelgids is een hulpmiddel voor 'veldwerk' in de stad en door het Nederlandse geologische landschap. De wandelgids 'Steengoeie wandelingen' beschrijft 10 wandelingen langs stenen en geeft geologische toelichting. De gids is te bestellen op www.steengoodewandelingen.nl en www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50